

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

38. An censura, vel casus reservatus contra facientes falsum
instrumentum, comprehendat falsificantes illud? Ex p. 8. tr. 7. & Misc. res.
82.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

lutam cap. Ad falsarium. Censura tamen hujus cap. reservata non est.

RESOL. XXXVIII.

An censura, vel casus reservatus contra facientes falsum instrumentum, comprehendat falsificantes illud? Ex part. 8. tr. 7. & Misc. Refol. 82.

§. 1. Communitur viri docti respondent affirmativè, ut si quis, v. g. in instrumento, lyngrapha, vel apocha adderet, vel minueret aliquam substantiã veritatis, & ideo asserunt falsificationem, multis modis contingere posse. Primo, aliquid addendo. Secundo, radendo. Tertiò, sigillum verum falsis litteris apponendo. Quartiò, fabricando falsas litteras. Vnde in illius sententia, falsas litteras fabricare, & falsificare, pro eodem reputatur, & censura lata contra falsificantes litteras comprehendit etiam falsas fabricantes. Et hanc sententiam pro praxi suaderem.

2. Ego tamen non existimari improbabiler dici, cum, qui instrumenta, lyngraphas, aut apochas falsificaret aliquid addendo, aut detrahendo, quod vergeret in tertij præjudicium, non incidere in hanc reservationem. Et ratio est, quia reservatio loquitur tantum de conscientibus falsum instrumentum, lyngrapham, aut apocham; non verò de falsificationibus: in rigore autem falsificatio scripturæ, videtur distingui à fabricatione falsæ scripturæ. Patet hoc à simili. Nam in Bulla Cœnæ lata est excommunicatio contra falsificantes litteras Apostolicas, his verbis. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes falsarios litterarum Apostolicarum, etiam in forma Brevis ac supplicationum, gratiam, vel justitiam concernentium per Romanum Pontificem, vel sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellarium, seu gerentes vicem eorum, aut de mandato ejusdem Romani Pontificis signatarum: necnon falsò fabricantes litteras Apostolicas, etiam in forma Brevis, &c. Ex quibus verbis patet duas actiones eo Bullæ capite prohiberi: primam, quæ est falsare litteras Apostolicas, quæ prohibita etiam sub anathemate fuerat in c. ad falsarium, de crimine falsi; licet ibi non fuerit addita reservatio. Alteram, quæ est fabricatio falsarum litterarum. Ergo signum est fabricationem falsarum litterarum ab earundem falsificatione distingui. Vnde est ut de priorè illa actione loquens Suarez, disp. 21. de censuris, sect. 2. n. 45. sic dicat: Falsare autem litteras Apostolicas non est omnino falsas confingere, aut fabricare, hoc enim spectat ad aliam actionem ibi prohibitam, sed est aut veras litteras Apostolicas ab earum sincera veritate immutare, aut vero sigillo, seu signo litterarum Apostolicarum ad falsas litteras consignandas uti. Ergo idem dicere possumus in nostro casu, videlicet confessionem falsi instrumenti, lyngraphæ, aut apochæ ab eorundem falsificatione distingui, & sic cum reservatio meminerit tantum de conscientibus, non verò de falsificationibus, eos quidem incidere in casum, non item hos, ex regula nostra generali, & in materia penali ab omnibus recepta, quòd odia sint restringenda. Et hæc omnia desumpta sunt à Mazuchello, tr. de casu reserv. disp. 2. c. 18. q. 1. n. 10.

RESOL. XXXIX.

An appellantes à Pontifice ad Concilium Generale actus existentes incident in censuram Bullæ Cœnæ? Tom. V.

Et an consulentes appellare ad futurum Concilium in censuram Bullæ Cœnæ incident?

Et quid de prestantibus auxilium, aut favorem ad prædictam appellationem?

Et docetur dictos consulentes in prædicto casu incurere in excommunicationem reservatam latam à Pio I. in Bulla incipiente Execrabilis, & confirmata à Julio I.

Sed major difficultas superest, an appellantes ab ordinationibus Pontificiis, quatenus Princeps temporalis est, excommunicationi Bullæ Cœnæ subjiciantur? Ex part. 9. tr. 7. & Misc. 2. Refol. 66.

§. 1. Affirmativè respondet Gambartus de excom. Sup. hoc in munic. Bulla, c. 2. n. 11. & Vgolinus, in Bulla Cœnæ, can. 2. §. 1. vers. Quirò, cum aliis: quia materia excommunicationis est sacrilegium contra Sedis Apostolicæ primatum, ut ex Cajetano, in scem. verb. Excommunicat. cap. 2. §. Sed tam facile sunt contra primatum Sedis Apostolicæ appellantes ad futurum generale Concilium, quàm qui ad præsens, vel ad provinciale, sive præsens, sive futurum appellant: ergo eodem modo per hanc clausulam excommunicantur. Et confirmatur: tum, quia utraque appellatio est occasio schismatis: tum etiam, quia utraque videtur Concilium constituere supra Papam.

2. Sed mihi magis placet negativa sententia, quam sustinet Soula in Bulla Cœnæ, cap. 3. disput. 21. num. 2. Castrus Palaus, tom. 6. disp. 3. punct. 3. n. 6. & alij: quia lex penalis non excedit proprium casum: sed penalis est ista lex, & non loquitur nisi de appellantibus ad futurum generale Concilium: ergo non est extendenda ad appellantes ad generale præsens, vel ad provinciale, sive præsens, sive futurum.

3. Sed major difficultas est, an appellantes ab ordinationibus pontificiis, quatenus Princeps temporalis est, excommunicationi Bullæ Cœnæ subjiciantur? Affirmativè respondet Bonac. 1. 3. disp. 1. §. 3. punct. 2. n. 3. quia Pontifex ob injuriam sibi factam in hac appellatione excommunicationem profert: at hæc injuria Pontifici irrogatur per appellationem à quocumque illius mandato; siquidem illum esse inferiorè, & subditum Concilio denotat: ergo. Et confirmo: Pontifex potest excommunicare non solum appellantes à suis mandatis, vel ordinationibus, quatenus Pontificis sunt; sed quatenus Principis temporalis. Sicuti excommunicat piratas in suo mari pontificio discurrentes: ergo censeri debet ita factum esse; tum quia id cedit in ejus favorem; tum, quia excommunicatio fertur contra appellantes absque vlla limitatione.

4. His non obstantibus, negativæ sententiæ adhæret Reginaldus, tom. 1. lib. 9. n. 263. & Castrus Palaus, ubi supra, num. 5. quia, esto, appellantes à mandatis pontificiis in causis temporalibus Pontifici injuriam irrogent, si ipse in illis causis supremus Princeps sit: at cum id ex Pontificis munere non inferatur necessario, siquidem potest in illis causis alteri Principi subiectus esse, ut pote qui sub ea conditione dominium temporale conceffit: non videtur sic appellantes, & injuriam per accidens inferentes, voluisse comprehendere. Ego verò puto non esse recedendum ab affirmativa sententia.

5. Vtrum verò consulentes appellare ad futurum Concilium, in Censuram Bullæ Cœnæ incident? Et non desunt, qui existimant, dantes consilium ad appellandum, per hanc clausulam excommunicari. Inter quos numerandi sunt Navarr. in Manuali, cap. 27. præterit. n. 58. Toletus, in Sum. lib. 1. c. 10. & Grassius, lib. 4. decis. §. sed & cap. 18. n. 47. & Vgolinus, hic ad illa verba, Necnon eos, vers. Excipiuntur, quatenus dicunt, manere excommunicatos dantes consilium, si appellatio sequatur.

C Probat